

DECIZIE

17 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu
Victor Burduh

examinând recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Gheorghe Sîrbu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Inspectoratului
General al Poliției cu privire la contestarea actului administrativ, recalcularea
pensiei,
împotriva deciziei din 27 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 08 februarie 2019, Gheorghe Sîrbu a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale (în continuare CNAS) și
Inspectoratului General al Poliției (în continuare IGP) solicitând declararea ilegală a
răspunsurilor pârâților la examinarea cererilor prealabile, obligarea pârâților în mod
consecutiv să efectueze recalcularea vechimii în muncă și cuantumului pensiei în
mărime de 59 % din momentul stabilirii pensiei.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 20 octombrie 2018 a înaintat către
Inspectoratul General al Poliției cerere prealabilă, prin care a solicitat recalcularea
vechimii în muncă și cuantumului pensiei potrivit legii la momentul pensionării.

La 26 octombrie 2018, a fost informat despre readresarea cererii către CNAS.

La 03 decembrie 2018, CNAS a oferit răspuns pe marginea cererii și a
menționat că începând cu 02 mai 2018 solicitarea și stabilirea pensiilor și prestațiilor
sociale se efectuează de către CNAS.

La rândul său Casa Teritorială de Asigurări Sociale Botanica i-a eliberat
calculul pensiei pentru vechime în muncă și încheierea MAI de stabilire a pensiei
pentru vechime în muncă din 16 iunie 2014.

Consideră refuzul în examinarea cererii prealabile de către pârâți dreptul unul
ilegal și neîntemeiat. Or, potrivit calculelor efectuate de IGP reclamantul are dreptul

la pensie în cuantum de 53 % din venitul lunar primit până la eliberare din funcție, dar de fapt cuantumul urmează a fi de 59 %.

Prin încheierile protocolare din 14 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins cererea privind excepția de tardivitate a acțiunii și cererea de scoatere de pe rol a acțiunii din motivul nerespectării procedurii prealabile (f.d. 60).

Prin încheierea din 01 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a declinat competența de la examinarea cauzei și s-a remis dosarul pentru redistribuire aleatorie (f.d. 62).

Prin hotărârea din 11 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost admisă parțial acțiunea înaintată de Gheorghe Sîrbu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Inspectoratului General al Poliției cu privire la contestarea actului administrativ.

S-a anulat ca ilegal răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. S2441/18 din 03 decembrie 2018 și s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să efectueze recalcularea cuantumului pensiei de care beneficiază Gheorghe Sîrbu din momentul stabilirii ei.

În rest acțiunea a fost respinsă, ca neîntemeiată.

Prin decizia din 27 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu menținerea hotărârii din 11 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

În motivarea deciziei, instanța de apel a notat că, prima instanță a ajuns la o concluzie justă și întemeiată privind temeinicia cerințelor reclamantului. Or, stagiul vechimii în muncă influențează asupra mărimii pensiei, instanța de fond întemeiat a concluzionat că eroarea autorității cu atribuții de stabilire și calculare a pensiei a generat situația achitării unei pensii mai mici lui Gheorghe Sîrbu.

A conchis că, pensia reclamantului urma a fi stabilită în mărime de 50 % pentru stagiul de 20 ani 6 luni, iar pentru ceilalți 3 (ani) de activitate, reclamantului urma a-i fi stabilite suplimentar câte 3 procente, în total fiind 59 % (50 % + 9 %, câte 3 % pentru fiecare an).

La 14 august 2020 (prin intermediul poștei electronice), Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 27 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei decizii noi.

În motivarea recursului și-a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel, reiterând argumentele indicate în cererea de apel.

În esență recurentul a invocat că, instanța de apel nu a exercitat un control judiciar complet, în fapt și în drept, cu respectarea efectului devolutiv al apelului, asupra ceea ce a hotărât prima instanță, iar drept consecință a interpretat și aplicat în mod eronat normele de drept material și procedural pertinente speței, fapt ce a succedat adoptarea unei soluții nemotivate.

Conform art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 27 mai 2020, fiind recepționată de către Casa Națională de Asigurări Sociale la 17 iulie 2020 (f.d. 158).

Prin urmare, recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale la 14 august 2020, a fost depus cu respectarea termenelor procedurale la depunerea recursului, în conformitate cu prevederile art. 245 din Codul administrativ.

La 23 septembrie 2020, în adresa intimaților, a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

La 28 septembrie 2020, Gheorghe Sîrbu a depus referință pe marginea recursului, solicitând declararea recursului ca fiind inadmisibil.

La 05 octombrie 2020, Inspectoratul General al Poliției a depus referință pe marginea recursului, menționând că responsabil de calcularea cuantumului pensiei este CNAS, începând cu 02 mai 2018, în temeiul Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993.

Prin încheierea din 09 decembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție, recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a fost numit pentru examinare în complet din 5 judecători.

Conform art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

La caz, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție nu a considerat oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurente, au fost expuse cu suficientă claritate.

Examinând și analizând argumentele invocate în cererea de recurs în raport cu materialele dosarului și prevederile legale, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a ajuns la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia din 27 mai 2020 a Curții de Apel și hotărârea din 11 decembrie 2019 Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, cu pronunțarea unei decizii noi privind respingerea acțiunii, din următoarele motive.

Articolul 248 din Codul administrativ stipulează la alin. (1) lit. c) că, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă decizie prin care casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

Conform art. 22 din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sînt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Faptele deja cunoscute autorităților publice sau instanțelor de judecată competente, faptele general notorii și faptele prezumate în virtutea prevederilor legale nu necesită a fi probate, pînă la proba contrarie.

Din actele și lucrările dosarului prezentate și necontestate de părți, dar și determinate de instanțele ierarhic inferioare în fazele procesuale anterioare, se atestă că Gheorghe Sîrbu a activat în cadrul organelor afacerilor interne în perioada 14 octombrie 1992 – 28 martie 2014 (f.d.14-15, 73-75).

Ministerul Afacerilor Interne a întocmit calculul vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei lui Gheorghe Sîrbu, potrivit căruia vechimea în serviciu (vechimea totală în muncă) pentru fixarea pensiei constituie 23 ani 05 luni 17 zile (f.d. 14-15).

În temeiul calculului vechimii în muncă, reclamantului i-a fost stabilită pensia pe linia MAI în proporție de 53 % din cuantumul soldei (f.d.17, 72).

La 22 octombrie 2018, Gheorghe Sîrbu s-a adresat cu cerere la Inspectoratul General al Poliției privind recalcularea pensiei pentru vechime în muncă reieșind din legislația Republicii Moldova (f.d. 12). Cererea a fost readresată după competență către Casa Națională de Asigurări Sociale (f.d. 13 verso).

Urmare a examinării cererii, prin răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. S-2441/18 din 03 decembrie 2018 s-a comunicat că începând cu 02 mai 2018 solicitarea și stabilirea pensiilor și prestațiilor sociale în temeiul Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 se efectuează de către Casele Teritoriale de Asigurări Sociale, conform vizei de domiciliu al solicitanților. În acest context, pentru realizarea unui drept reclamantul urmează să se adreseze la Casa Teritorială de Asigurări Sociale cu toate actele necesare (f.d. 13).

Nefiind de acord cu răspunsul primit la cererea depusă, reclamantul a înaintat prezenta acțiune în instanța de judecată.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani prin hotărârea din 11 decembrie 2019 a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii, pronunțându-se în favoarea admiterii parțiale a acesteia, menționând că reclamantul dispune de dreptul la recalcularea pensiei în cuantumul solicitat, din momentul stabilirii ei.

Judecând apelul, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 27 mai 2020 a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a menținut hotărârea din 11 decembrie 2019 Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani.

La 14 august 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 27 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, consideră că soluția dată de către instanțele ierarhic inferioare este greșită.

În conformitate cu art. 48 și 49 al Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, ale funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, ale ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului, Centrului Național Anticorupție și ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Națională de Asigurări Sociale, în modul stabilit de Guvern.

Militarii în termen, militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și sistemului penitenciar, funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, ofițerii de protecție și colaboratorii organelor securității statului, Centrului Național Anticorupție și

membrii familiilor acestora depun cerere de stabilire a pensiei la organul de asigurări sociale.

Acordarea drepturilor la pensie sau respingerea cererii de pensionare se face prin decizie, emisă de organul de asigurări sociale în termen de 30 de zile de la data depunerii cererii cu toate actele necesare.

Organele de asigurări sociale au dreptul de control asupra autenticității actelor ce confirmă vechimea în serviciu și solda (câștigul), eliberate de organele abilitate.

Conform art. 54 din același act legislativ, suma pensiei calculată pentru pensionarii din rândurile militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și a funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și pentru familiile acestora și nesolicitată la timp se plătește pentru perioada precedentă, însă cel mult pentru 3 ani premergători datei solicitării pensiei. Sumele pensiei neprimite la timp din vina organelor care au stabilit sau care plătesc pensia se plătesc pentru perioada precedentă fără limite în timp.

În corespundere cu prevederile art. 13 lit. a) din legea indicată supra, dreptul la pensie pentru vechime în serviciu îl au militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne care la 1 iulie 2011 au o vechime în serviciu de cel puțin 20 de ani și 6 luni. În fiecare an ulterior, vechimea în serviciu se majorează, până la atingerea vechimii în serviciu de 25 de ani, corespunzător: de la 01 iunie 2011 - 20 ani 6 luni; 2012 - 21 ani; 2013 - 21 ani 6 luni; 2014 - 22 ani; 2015 - 22 ani 6 luni; 2016 - 23 ani; 2017 - 23 ani 6 luni; 2018 - 24 ani; 2019 - 24 ani 6 luni; 2020 - 25 ani.

Conform art. 14 lit. a), din aceeași lege, mărimea pensiilor pentru vechime în muncă se stabilește în următoarele proporții: pentru militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și pentru funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri care au o vechime în serviciu stabilită la art.13 lit.a) - 50 procente din suma soldei, iar pentru cei pensionați pentru limită de vârstă sau din motive de boală - 55 procente din suma soldei; pentru fiecare an complet de vechime în serviciu peste vechimea stabilită la art.13 lit.a) - 3 procente din sumele respective ale soldei, dar în total nu mai mult de 75 procente din aceste sume.

În contextul normelor enunțate, reiese că legislatorul a stipulat concret momentul apariției dreptului pentru primirea pensiei militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și condițiile cu privire la mărimea pensiei și creșterii acesteia gradual.

Sub acest aspect, instanța de recurs notează că instanța de apel în susținerea soluției emise a relevat doar faptul că Gheorghe Sîrbu a îndeplinit condiția de 20 de ani 06 luni vechime în muncă, activând ulterior încă trei ani, acumulând un stagiu total de 23 ani 05 luni 17 zile.

Concluzia instanței de apel este greșită or, din materialele dosarului se atestă că, într-adevăr intimatul Gheorghe Sîrbu la 01 iulie 2011 a îndeplinit condiția de 20 de ani 06 luni vechime în muncă, însă nu și-a valorificat dreptul la pensie decât la 28 martie 2014.

Prin urmare, este greșită concluzia instanței de apel precum că, pensia reclamantului urma a fi stabilită în mărime de 50 % pentru stagiul de 20 ani 6 luni întrunit la data de 01.07.2011, iar pentru ceilalți 3 ani de activitate, până la 28 martie

2014, reclamantului urma a-i fi stabilite suplimentar câte 3 procente, iar în total 59 % (50 % + 9 %, câte 3 % pentru fiecare an).

La acest capitol, Colegiul evidențiază că, în corespundere cu prevederile art. 14 lit. a) din aceeași lege, reclamantului, Gheorghe Sîrbu urmează ai fi stabilite suplimentar câte 3 procente la cele 50 procente inițiale pentru fiecare an complet al vechimii în muncă la situația valorificării dreptului la pensie - 28 martie 2014 or, la situație din 28 martie 2014, Gheorghe Sîrbu avea vechime în muncă egală cu 23 ani 05 luni 17 zile.

Prin urmare, Colegiul reține că, reclamantul este îndreptățit să beneficieze de pensie stabilită în condițiile art. 13 lit. a), art. 14 lit. a) al Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, în mărime de 50 % pentru stagiul de muncă prevăzut pentru anul 2013 – de 21 ani 6 luni, iar pentru 1 an 11 luni 17 zile suplimentar lucrați până la data 28 martie 2014, necesită să fie stabilite suplimentar încă 3 procente.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs conchide că, la momentul valorificării dreptului la pensie (28 martie 2014), vechimea în muncă a reclamantului constituia 23 ani 05 luni 17 zile, respectiv reclamantul a activat suplimentar 1 an 11 luni 17 zile (23 ani 05 luni 17 zile – 21 ani 06 luni 00 zile).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ apreciază ca fiind greșit argumentul reclamantului privind recalcularea pensiei și stabilirea acesteia în mărime de 59 % or, din condițiile stabilite de art. 13 și 14 a Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 -XII din 23 iunie 1993, rezultă cert că dreptul la pensie pentru vechime în serviciu în cazul lui Gheorghe Sîrbu apare odată cu îndeplinirea stagiului, însă la caz, reclamantul nu și-a valorificat dreptul al pensie pentru vechime în serviciu în condițiile de la 01.07.2011, dar în condițiile prescise pentru 01.07.2013.

Totodată, Colegiul reiterează că, anii compleți de muncă pentru care se acordă suplimentar 3 procente în sensul prevederilor art. 14 din legea indicată mai sus, se calculează începând cu data de 01.07.2013 or, Sîrbu Gheorghe și-a exprimat dorința de valorificare a dreptului la pensie la situația zilei de 28 martie 2014, perioadă pentru care se va aplica condiția necesară impusă prin art. 14 a Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, către data de 01.07.2013 stagiul de muncă necesar pentru a beneficia de dreptul la pensie pentru vechime în serviciu constituia - 21 ani 6 luni.

În virtutea Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, Legii nr. 489 din 08 iulie 1999 cu privire la sistemul public de asigurări sociale și Hotărârii Guvernului nr. 937 din 13 noiembrie 2014, Casa Națională de Asigurări Sociale este gestionarul fondului asigurărilor sociale, dispune de personalitate juridică și deține în sfera sa funcțională dreptul de a examina și soluționa cererile solicitanților de stabilire a pensiei, precum și a celor aferente acesteia – recalculare.

În consecință, cele relatate în ansamblu denotă că, răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. S-2441/18 din 03 decembrie 2018 este legal în fond și emis conform prevederilor legale, fiind reflectate obiectiv, clar și exact anii stagiului de vechime în muncă, precum și prevederile legale aplicabile, pe când concluziile

instanțelor ierarhic inferioare cu privire la temeinicia acțiunii sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii, fiind dată o interpretare greșită a normelor de drept material.

Cele relatate în ansamblu atestă temeinicia recursului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale și indică la incorectitudinea hotărârilor de judecată a instanțelor ierarhic inferioare, fapt ce impune casarea acestora.

Concomitent, pretențiile înaintate față de Inspectoratul General al Poliției se resping ca neîntemeiate, deoarece sunt valorificate față de o persoană necorespunzătoare or, potrivit legii competența de recalculare a cuantumului pensiei revine în exclusivitate Casei Naționale de Asigurări Sociale.

Distinct de cele relatate și având în vedere faptul că, circumstanțele cauzei au fost stabilite de către instanțele de judecată și nu este necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și de a emite o hotărâre nouă prin care a respinge cererea de chemare în judecată înaintată de Gheorghe Sîrbu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Inspectoratului General al Poliției cu privire la contestarea actului administrativ, recalcularea pensiei.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Se casează integral decizia din 27 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 11 decembrie 2019 Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Sîrbu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Inspectoratului General al Poliției cu privire la contestarea actului administrativ, recalcularea pensiei și se emite o nouă decizie prin care:

Se respinge integral acțiunea înaintată de către Gheorghe Sîrbu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Inspectoratului General al Poliției cu privire la contestarea actului administrativ, recalcularea pensiei, ca fiind neîntemeiată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu

Victor Burduh